

АЛТУНЯН Генріх Ованесович (24. 11. 1933, Тбілісі — 30. 06. 2005, Ізраїль, похований у Харкові) — громадський і політичний діяч, учасник демократичного руху в Україні від початку 60-х років. Закін. Харків. вище військ. авіац.-інж. училище (1956). Працював інж.-радіотехніком у смт Узин (нині місто Київ. обл.), викл. в училищі, яке закінчив. Мав звання майора. 1964 на парт. засіданні каф. відкрито заявив про свою недовіру до нового керівництва КПРС і вказав на недемократ. методи усунення М. Хрущова. За це та за зв'язки з правозахисниками **П. Григоренком**, **П. Якіром**, **Л. Плющем** А. у 1968 виключили з КПРС і звільнили з армії. У травні 1969 А. вступив до Ініціатив. групи захисту прав людини в СРСР, підписав відкритого листа до громадськості на захист П. Григоренка та крим. та-тар, пізніше — до ООН з приводу порушення прав людини в СРСР. У червні 1969 разом із десятима відомими правозахисниками звернувся з листом до Міжнар. наради комуніст. і робітн. партій на захист І. Яхимовича. За підписання цих листів А. у 1969 заарештовано й засуджено до 3 р. табір. ув'язнення і відправлено до Краснояр. краю. Після звільнення повернувся до Харкова, працював слюсарем, продовжував розпо-

всюджувати «самвидав» і підписувати листи разом із відомими правозахисниками Москви та Києва. 1980 знову заарештовано, при обшуку вилучено «Архіпелаг Гулаг» О. Солженіцина та ін. літературу. 1981 засуджено до 7 р. позбавлення волі у таборах суворого режиму і до 5 р. заслання. Покарання відбував у Перм. обл. За активну участь у боротьбі проти місц. адміністрації був переведений на 3 р. до Чистопол. в'язниці. 1987 звільн., 1990 — реабілітований 1990–94 — нар. депутат України, чл. Постій. комісії з питань оборони і безпеки, заступник голови Комісії з помилування при Президентові України. Був чл. Центр. проводу НРУ, головою Харків. крайової організації НРУ, співголовою Харків. організації «Меморіал». Як нар. депутат А. багато зробив для прийняття Закону України «Про реабілітацію жертв політичних репресій». Автор низки публіцист. статей. Влітку 2005 виїхав на лікування до Ізраїлю, де й помер.

Основні праці

Як я став особливо небезпечним // Україна. 1990. № 47; Прозрение. Х., 1994; Петр Григоренко. Х., 1997.
С. З. Карасик

Бібліографічний опис:

Алтунян Генріх Ованесович / С. З. Карасик // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-43841>. — Останнє поновлення : 2025.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).